

2023

Keurmerk

Kortdurende
Generalistische
GGZ

Wijzigingenoverzicht

*Wijzigingen in het Keurmerk
Kortdurende Generalistische
GGZ 2023 t.o.v. versie 2022*

Leiden, september 2022
Stichting KiBG

1. Consultatietraject Keurmerk Basis GGZ 2022

Het Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2023 is ontwikkeld met het Keurmerk Basis GGZ 2022 als uitgangspunt. Bij de doorontwikkeling stonden twee thema's centraal: de kracht van kortdurend generalistisch behandelen en het leren en verder verbeteren.

Per 1 januari 2022 vormt het zorgprestatieproces de nieuwe wijze van bekostiging in de GGZ. De eerder gehanteerde genormeerde tarieven, die uitgingen van een bepaalde duur van het behandeltraject, zijn komen te vervallen. Daarmee is de prikkel die door veel partijen als zeer belangrijk wordt gezien voor kortdurend generalistisch behandelen weggevalen. Het is in het gezamenlijke belang van cliënten, zorgaanbieders en zorgverzekeraars om de elementen die de kortdurende generalistische zorg zo krachtig maken te behouden. Daarom heeft Stichting KiBG in het voorjaar van 2022 verschillende bijeenkomsten gehouden waarin uitgebreid is stilstaan bij welke elementen van belang zijn voor het behouden van de kracht van de Basis GGZ in het Zorgprestatieproces en hoe dit in het Keurmerk kan worden geborgd.

Daarnaast zijn wij ervan overtuigd dat het verzamelen, creëren en delen van kennis en inzichten essentieel is voor de verdere ontwikkeling van de kortdurende generalistische GGZ. Om het leren en verder verbeteren van het kortdurend generalistisch behandelen te bevorderen, hebben we onze normen en kwalificatiecriteria opnieuw tegen het licht gehouden en zodanig aangepast dat de stimulans om te leren en verbeteren onderdeel is van elke norm.

Het resultaat van de doorontwikkeling is als concept in een schriftelijk consultatie naar bijna 400 organisaties gestuurd. Uiteraard naar onze Keurmerkdraggers en de betrokken zorgverzekeraars, maar ook naar relevante brancheorganisaties, kennisinstituten en andere geïnteresseerden. In de consultatieperiode in de maanden juli en augustus zijn er in totaal 19 reacties binnengekomen. Met deze input hebben we de normen en onderliggende kwalificatiecriteria verder aangescherpt in een volgend concept. Begin september is deze versie vervolgens ter vaststelling aan het bestuur voorgelegd. Op hoofdlijnen zag het consultatietraject van Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2023 er als volgt uit:

Figuur 1: consultatietraject Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2023

Alle ontvangen input vanuit de consultatie is zorgvuldig overwogen. In dit document zijn de belangrijkste overwegingen en wijzigingen beschreven.

2. Wijzigingen Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2023 t.o.v. Keurmerk Basis GGZ 2022

Met het Keurmerk willen we, naast het stimuleren van kortdurend generalistische behandelen, het leren en verbeteren zowel in de spreekkamer met de cliënt, als door de organisatie als geheel in een lerend netwerk stimuleren. Om dit te bewerkstelligen onderscheiden we drie niveaus - spreekkamer, organisatie en netwerk – en is er voor elk van deze niveaus een aparte norm opgesteld. Om hiertoe te komen hebben eerst gekeken op welk niveau de normen uit het Keurmerk ingedeeld zouden kunnen worden. Met oog op de inhoudelijke overlap hebben we de normen op hetzelfde niveau vervolgens samengevoegd. Zodoende is het aantal normen in het nieuwe Keurmerk teruggebracht van zes naar drie (zie tabel 1). Deze eerste stap moet vooral gezien worden als een herordening van bestaande inhoud. Alleen de derde norm is inhoudelijk aangescherpt door ‘kennis delen’ te laten plaatsvinden in een lerend netwerk.

Keurmerknormen 2022	Keurmerknormen 2023
Norm 1. Tijdige zorg en Samen beslissen	Norm 1. Kortdurend generalistisch behandelen
Norm 2. Generalistisch, kortdurend behandelen	
Norm 3. Transparant zijn	Norm 2. Transparant zijn, leren en verbeteren
Norm 4. Reflecteren, leren en verbeteren	
Norm 5. Vooruitstrevend zijn	Norm 3. Kennis delen in een lerend netwerk
Norm 6. Kennis delen	

Tabel 1 - Wijziging normen van Keurmerk Basis GGZ 2022 naar Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2023

In de volgende stap van doorontwikkeling hebben we per norm (oftewel per niveau; spreekkamer, organisatie en netwerk) de onderliggende kwalificatiecriteria geplaatst in het raamwerk van een PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act). Deze cyclus is een veelgebruikt hulpmiddel om continue verbetering te stimuleren. Om het leren en verder verbeteren van de kwaliteit van zorg te stimuleren zijn alle fasen in de cyclus van belang en deze exercitie gaf ons zicht op de verdeling van de bestaande kwalificatiecriteria over de cyclus. Waar zijn er veel criteria gericht op hetzelfde stukje van de cyclus, of waar zijn er hiaten? Ook in deze stap stond herordening van het bestaande centraal. In de laatste stap gericht op inhoudelijke doorontwikkeling heeft de herordening van bestaande normen en kwalificatiecriteria geholpen bij nadenken over de vraag achter iedere norm en criterium. Alsook bij het zoeken naar balans en het vormen van een geheel van alle kwalificatiecriteria onder iedere norm. Onderstaand worden de meest in het oog springende inhoudelijke wijzigingen per norm uiteengezet.

Wijzigingen norm 1 – Kortdurend generalistisch behandelen

Deze norm is een samenvoeging van de normen ‘Tijdige zorg en Samen beslissen’ en ‘Generalistisch, kortdurend behandelen’ uit het Keurmerk 2022. Het thema van beide normen blijft herkenbaar terugkomen in de nieuwe norm. Alle kwalificatiecriteria onder deze norm hebben betrekking op de relatie en interactie tussen de zorgverlener en de cliënt en zijn omgeving (naasten, familie, mantelzorgers, etc.). De PDCA-cyclus richt zich in deze setting op het verder verbeteren van de kwaliteit van zorg aan individuele cliënten.

In de planfase is gekeken naar het gezamenlijk met de cliënt in kaart brengen van de hulpvraag, komen tot concrete behandeldoelen en samen beslissen over zorg op maat. Wijzigingen in de criteria zijn er hier op gericht geweest te expliciteren dat er bij het formuleren van de hulpvraag en de behandeling zelf steeds moet worden uitgegaan van kracht van de cliënt (in overeenstemming met het concept Positieve Gezondheid). Ook is ingezet op het voorzien van de cliënt van informatie door de behandelaar, om samen over zijn zorg te kunnen beslissen. Ten slotte is het samen beslissen over de behandelduur met de cliënt concreet gemaakt; het gaat hier om besluitvorming over het start- en stopmoment van de behandeling en de planning van afspraken. Een inschatting van de duur van het zorgtraject e.d. ligt bij de behandelaar. In de dofase is het uitgangspunt de behandeling binnen 800 minuten af te ronden aangescherpt naar 750 minuten. Op basis van de prestaties van onze Keurmerkdragers (data spiegelrapportages) blijkt dit voor iedereen haalbaar. Het gaat hier om een gemiddelde, want het uitgangspunt van 750 minuten zal in de praktijk niet altijd haalbaar zijn. Bijvoorbeeld voor cliënten die onder de Basis GGZ met een ELEO of UMAMI zorgprestatie werden gelabeld kan dit afwijken. Of het criterium hierop moet worden aangescherpt, zal Stichting KiBG monitoren. In de checkfase is, aanvullend op het tussentijds evalueren van de vooraf afgesproken behandelmethode, -vorm, het start- en stopmoment van de behandeling en de planning van afspraken, ingezet op het tussentijds evalueren van de mate waarin behandeldoelen zijn behaald. Voor de actfase is het criterium gericht op het transparant maken van afwegingen om korter te behandelen voor de cliënt aangescherpt om tijdige afsluiting als uitgangspunt neer te zetten en de cliënt te betrekken in de besluitvorming.

Tot slot zijn oude kwalificatiecriteria waarvan o.b.v. de zelfevaluatie is gebleken dat deze slechts een beperkte onderscheidende waarde hadden, of die inhoudelijk veel overlap vertoonden, komen te vervallen. Denk bijvoorbeeld aan de kwalificatiecriteria gericht op de klik tussen cliënt en behandelaar en de voortdurende evaluatie of de cliënt het alleen kan.

Wijzigingen norm 2 - Transparant zijn, leren en verbeteren

Deze norm is een samenvoeging van de normen 'Transparant zijn' en 'Reflecteren, leren en verbeteren' uit het Keurmerk 2022. Het thema van beide normen blijft herkenbaar terugkomen in de nieuwe norm. De kwalificatiecriteria hebben betrekking op de relatie van de GGZ-aanbieder met zijn directe omgeving bestaande uit (potentiële) cliënten, doorverwijzende zorgaanbieders en zorgverzekeraars. De PDCA-cyclus richt zich in deze setting op het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening door de GGZ-aanbieder als geheel. Hiervoor wordt gekeken naar de beleidsvoornemens, transparantie over de bedrijfsvoering en reflectie en verbetering op basis van gegevens.

De kwalificatiecriteria in de plan- en dofase zijn inhoudelijk ongewijzigd. In de checkfase is een criterium toegevoegd over het evalueren van de samenwerking met (doorverwijzende) zorgaanbieders waarmee geregeld contact is. Belangrijke wijzigingen in de kwalificatiecriteria in de actfase gaan over het toevoegen van het gebruik van verschillende soorten gegevens waarop kan worden gereflecteerd. Gegevens en bronnen waarvan het gebruik tot inzichten kan leiden op basis waarvan verbeterdoelstellingen kunnen worden geformuleerd en doorgevoerd. Door te kijken naar voornemens voor het komende jaar en terug te blikken op doorgevoerde verbeteringen in het afgelopen jaar, kunnen GGZ-aanbieders in de tijd (in opeenvolgende kwalificaties) hun verbetertraject in kaart brengen. Hierbij is met de criteria ook ingezet op het betrekken van de hele organisatie bij het verbeteren op basis van gegevens.

In de consultatie is tot slot meermaals aangegeven dat een toets op het handelen volgens geldende richtlijnen en standaarden ontbreekt. Omdat dit volgens ons standaard gebruik zou moeten zijn,

hebben wij ervoor gekozen om in te zetten op het inzichtelijk maken van de wijze waarop nieuwe richtlijnen en standaarden worden geïmplementeerd.

Wijzigingen norm 3 - Kennis delen in een lerend netwerk

Deze norm is een samenvoeging van de normen 'Vooruitstrevend zijn' en 'Kennis delen' uit het Keurmerk 2022. Het thema kennis delen blijft herkenbaar terugkomen in de nieuwe norm. Vooruitstrevend zijn heeft uiteindelijk betrekking op het geheel aan normen en kwalificatiecriteria van het Keurmerk en is losgelaten als aparte norm. De kwalificatiecriteria hebben betrekking op regionale en zelfs landelijke relaties van de GGZ-aanbieder met andere zorgaanbieders, onderwijsinstellingen en branche- en koepelorganisaties. De PDCA-cyclus richt zich in deze setting op het stimuleren van de ontwikkeling van de kortdurende generalistische GGZ in een lerend netwerk en het mee terug de organisatie in nemen van vernieuwende inzichten op dit gebied. Belangrijke wijzigingen in de kwalificatiecriteria hebben betrekking op het verder toespitsen van de gewenste uitwisseling van kennis en ervaring op kortdurend generalistisch behandelen. In het Keurmerk Basis GGZ 2022 verwachtten wij al van onze Keurmerkdragers dat zij expertise uitwisselen met andere GGZ-aanbieders, deze verwachting hebben we nu gekoppeld aan deelname aan lerende netwerken.

In de planfase gaat het om het nadenken over thema's op het gebied van kortdurend generalistisch behandelen waarover de GGZ-aanbieder kennis wil ophalen en delen met andere GGZ-aanbieders. De dofase is vervolgens gericht op het deelnemen aan een lerend netwerk zelf en met het criterium in de checkfase wordt de wijze van reflecteren op opgehaalde kennis inzichtelijk gemaakt. In de actfase wordt tot slot ingezet op het implementeren van de opgehaalde inzichten en het inzichtelijk maken om welke inzichten het gaat. Omdat er ruimte moet zijn voor zowel het ophalen als delen van kennis is ervoor gekozen om tweejaarlijks te toetsen op de implementatie van opgehaalde vernieuwende inzichten.

Deelname aan een lerend netwerk wordt voorgeschreven in het Kwaliteitsstatuut GGZ. In het Keurmerk stellen wij geen aanvullende eisen over de frequentie van deelname of de samenstelling van het netwerk zelf. Ook deelname in een multidisciplinaire setting kan tot de mogelijkheden behoren. Een lerend netwerk zoals bedoeld in deze norm kan bestaan uit Keurmerkdragers en niet-Keurmerkdragers. Wel sturen wij er met de criteria op dat er (ten minste ook) gereflecteerd wordt op en kennis en ervaring worden uitgewisseld over kortdurend generalistisch behandelen. Dit om de verdere ontwikkeling van kennis op dit vakgebied en implementatie hiervan in de praktijk te stimuleren.

3. Vooruitblik

De ingestuurde consultatiereacties waren, naast de bijeenkomsten en gevoerde gesprekken over het Keurmerk in het afgelopen jaar, waardevol voor de doorontwikkeling. Al het commentaar is zorgvuldig gewogen en zoveel mogelijk gebruikt voor het aanscherpen van de normen en kwalificatiecriteria.

Een drietal opmerkingen die niet zijn verwerkt in het nieuwe Keurmerk, maar die wij niet onbenoemd willen laten hebben betrekking op het:

- toetsen op het waarmaken van clientbeloftes door Keurmerkdragers.
- aanbrenge van een link tussen lerende netwerken en wetenschappelijk onderzoek.
- stimuleren van het delen met en ophalen van kennis door Keurmerkdragers in het sociale domein voor een betere aansluiting op de Kortdurende Generalistische GGZ.

Deze suggesties willen wij eerst nader onderzoeken en nemen wij mee als input voor de ontwikkeling van het Keurmerk Kortdurende Generalistische GGZ 2024.